

Издаан Суботом.

Цијена: За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на четири године 1 ф. и 50 новчића. За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четири године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији «Глас Црногорца» на Цетиње, а може се и картом уплатити на пошту у Котор. Доноси шаљу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За огласе веће и на дуже вријеме мање.

ЦЕТИЊЕ, 29. Августа.

Минула је ево већ и друга недеља иза рока одређеног за предају Уљцима, а ми још стојимо, бар што се главне ствари тиче, на истом мјесту: правични захтјев Црне Горе још није испуњен.

Међу тиме, ситуација се очевидно бистри, и о чему се до сад мегло сумњати и свакојако зборити, то се сад помаља на површину у све јаснијој чистини.

Прије свега, данас је освједочено и за оне који томе дуго нијесу хтјели вјеровати: да порта никад није имала, па и данас да нема чисте и искрене воље, да испуни своје обвезе према Црној Гори. Друго: сагласност великих сила односно поступања у рјешавању црногорског питања данас је изван сваке сумње.

На очиглед увијек резултата само пуки песимизам могао би још у питање доводити могућност скорог рјешења црногорског питања.

Ми тиме не велимо, да ће порта ништа доприијети од своје стране за повољно рјешење тога питања. Напротив, ми смо увјерени да ће она до пошљедњег тренутка све и сва употребљавати да се оно осујети. Из Цариграда и са других страна стиглоше нам, до душе, ове недеље вијести, по којима је тобож Риза-паша успио да склопи «Арбанасе» на предају Уљцима, и како је већ изван сваке сумње да ће Уљцима бити на миру предат Црној Гори. Но ми знамо из искуства, колико се тијем и подобнијем гласовима може вјеровати. Риза-паша, као и све друге паше пред њим који су били изашли у Скадар, не може друкчије радити него онако како му гласе упуства, која је добио од порте при поласку свом, а та су упутства далеко од тога, да би Риза-паша могао сматрати за дужност своју да склања Арбанасе на миру предају. Напротив, његова би дужност била, по тајнијем упутствима која је добио, да не допушта Арбанасима да се склопе на миру предају, да их одвраћа од тога, да раснаљује у њима дух отпора, да поткрјепљује редове њихове редовном војском турском, коју је собом повео из Цариграда, да их што боље спреми за бој, када Црногорци пођу да узму Уљцима.

Не један пут рекли смо, да порта право лице своје указује само Арбанасима, а пред Јевропу излази с маском на лицу. Тога се она и данас још придржава, и у том двојаком својству видимо је како с једне стране све и сва чини да помоћу Арбанаса изигра вољу Јевропе у црногорском питању, а с друге стране претвара се да због Арбанаса не може да испуни своје обвезе.

Ми дакле не очекујемо од порте да нам преда Уљцима, нити се у опште чему надамо од њене добре воље. Напротив, ми смо увјерени, да ће она под фирмом Арбанаса и у потпуном тренутку тјерати пркос с оним, што од ње траже велике силе, и по томе држимо да ће ова потоња дипломатска стација у рјешењу црногорског питања бити почетак крваве расправе, којој се до сад не може догледати краја ни конца.

То нам сама порта наговјешћује са цинизмом, коме пара нема у свијету. На име, у телеграму из Цариграда од 26. ов. м. каже нам се, како је порта расазала окружницу својим представницима код странијех

дворова, у којој тражи да се обустави морска демонстрација, јер се из ње могу излијећи замашни заплети.

То је истина. Но зар порта то тек сад увиђа? И не стоји ли баш само до ње да отклони ту опасност, из које се могу излијећи тако замашни заплети? Ко је бранио порти, да у своје вријеме учини што је дужна, па данас не би било ни разговора о овој демонстрацији? Није ли порта сама својим оклијвањем, својим интригама, својом недодјашњом кривом, што су велике силе доведене до те нужде да против ње поступају с мјерама, које њој да бома не могу бити угодне? И не види ли порта да сама себи пријети, кад чини великијем силама представљања због могућих заплета у слијед морске демонстрације? Против кога ће се обрнути ти заплети? Без сумње, против порте саме!

Ми се надамо да ни горња зазирања ни лежна обећања ни ове пријетње са заплетима не ће повести велике силе, да се поколебају у својим тврдијем одлучама односно корака и мјера, које се имају предузети против порте. Ако ико, порта би најмање имала права, да се тужи на безобзирност великих сила јер ове поступају према њој с ријетком штедљом и великодушном, како у црногорском тако и у свјема осталијем питањима, која се тичу Турске. Но све има своје границе, преко којих се даље не може ићи. И Турска је својим маршетама дотјерала велике силе до тих крајњих граница, па сад нек јој није нимало чудно што велике силе не ће даље да се обзиру ни на обећања ни на пријетње њене.

Како сви знаци показују, велике силе и не хају више за ноте и циркуларе турске у црногорском питању, но раде своје предузети посао. Може порта даље обећавати и пријетити колико хоће, може са својим «Арбанасима» изводити сценерије какве хоће, то већ више, уздано се, не ће бити у стању да помете велике силе у корацима њиховијем, који су устремљени к тврдо обљеженом циљу: да се предајом Уљцима и околине ријешу црногорско питање по вољи и закључцима предственика Јевропе.

Са задовољством можемо констатирати, да је у том питању и у тој циљеви постигнута потпуна сагласност међу свјема великијем силама, а то нам пружа најпоузданије јемство, да ће Уљцима с околном скоро бити у рукама црногорскијем. Бродови свијех великих сила, већ су у овој мах, кад ми ово пишемо, окупљени у пространијој луци града Дубровника, одакле ће, на први виг својих власти, кренути пут Уљцима.

Шта ће порта чинити на догледу овим колосима од бродова, који представљају заједничку моћ свијех великих сила управљену против ње?

Њени сопствени интереси налагали би јој, да се безусловно покори сили чинијеница, које је сама против себе изазвала, и да том покоришћу избјегне бар даље пошљедице, које се могу свим теретом на њу свалити, ако се буде опирала.

Но порта као да је већ од дуже времена изгубила прави компас за своје интересе, те се поводи час за фатализмом час за сумњивим рачунима вјероватности. Можда ће она и овом приликом рачунати на заплете, који могу произаћи из морске демонстрације, и у том рачуну учинити, да се пренесе досадања радња на поље много опасније.

У том случају дошта могу наступити заплети, но ови не ће проћи без савршене погибје турске. Јер ако већ мора доћи до боја између великих сила и Турске, бој се онда не ће водити око Уљцима и поради Уљцима, него ће да се задими чак под Цариградом.

Је ли порта у стању да води рат са свјема силама и шта све ставља на коцку јогунастим отпором зарад Уљцима, то остављамо њој да просуди.

«Дели Њус» о црногорском и грчком питању.

Лорд Гренвил дао је потоње ноћи изјавијења у кући господској о питању грчком, о одступу Уљцима Црној Гори и о предложеним реформама за Јерменску. Одговарајући лорду Стапелију секретар за спољашње послове рече, да још није јасно шта је порта одговорила на тражбину великих сила односно Црне Горе. Порти је казано у колективној ноти, да је још прије три мјесеца имала предати Црној Гори земљиште о којем је ријеч. Порта је најприје усвојила Кортијев компромис, за тиме га је одбацила, те су јој велике силе алтернативно предложиле: или да изведе Кортијеву конвенцију или да преда Уљцима. На тај захтјев порта је дала два одговора, који се међу собом не слажу. «С тога», рече лорд Гренвил, «још се право не зна, који је прави одговор порти.» Надамо се, да ова ствар већ не ће дуго остати у тами. Види се са свијетом јасно, да је султан науино да се тира с Јевропом. Велики дипломата, којег не давно са жалом изгубисмо (мисли ту лорд Ретклиф У. Гл. Ц.) као и сви други који познају Турску и њене паше, увјеравају нас о том једнодушно. Порта прије свега не ће да зна ни за какво уступање, а за тиме чини обећања од којих се нада да су у стању да отклоне сваки непосредни притисак, при том никад нема ни из далека на уму да изврши оно што су велике силе закључиле, док је ко осјетљиво не примора на то. Црногорци не ће већ имати дуго да чекају. Они су у бољем положају него Грци, јер Турска, или боље рећи турска влада почела је да увиђа, да је, што се тиче Црне Горе, испријала не само стрљење великих сила, него и своју способност у измишљавању и протуривању нових селетака и маршета. Лорд Гренвил рече да «велике силе већ размисљају шта ће одговорити» на потоњи одговор порти. Но ни у великом држимо и потпуно вјерујемо, да се тај начин расправе не ће продужити до бесконачности, и да је већ дошло крајње вријеме да се прекине дуеликама, триликама, квадриликама и т. д. Силе су науимле да предузму један корак, који је много практичнији и који ће много прије довести к циљеви. Оне су углавном, да се изашће извести број бродова, који ће се окупити у Дубровнику и који ће поћи одатле да чине морску демонстрацију, како би се Турска тијем начинном присилила на покорност.

Дубровник је најближа (има још и ближих. У. Гл. Ц.) Уљцима морска лука, те се може очекивати поуздано, да ће сама појава флоте, ако порта буде још на то чекала, бити довољна да произведе на брзо жељени ефекат. Црногорци могу сматрати своју ствар као добивену. Грчко питање није тако напредовало као црногорско, но ипак лорд Гренвил има је добре вијести да саопшти кући и у том погледу. Султанова влада, као што је већ јављено, обнародовала је своје замјерке, којима иде на то да поведе с Јевропом парницу у грчком питању. Што Јевропа од ње тражи у овом погледу, то је једнодушно закључено у конференцији берлинској, и не може се ни један тренутак трпјети да се Турска томе руга. На одговор турске владе одвратиће јој се, да с грчко питање већ више не може подржи новом испиту, према још може бити разговора с портом о томе како би најбоље било за њу да преда Грчкој досуђена земљишта. Граница између Грчке и Турске, од како је Грчка постала независна, а томе има близу педесет година, била је врло непрекидних размирица међу њи-

ма. Конференција је једногласно одлучила, у сугласу с берлинским уговором, да се дијелови од Тесалије и Арбанасе, заједно с Ларисом и Јањином, предаду Грчкој. Та одлука има се извршити, и Грчкој мора се помоћи да јој се обезбједи оно што јој је Јевропа досудила. Од Јевропе захтјева част њена, да не остави Грчку саму против цијеле силе турскога царства. Ми смо јуче саопштили писмо нашега нарочитог дописника из Атине, у којем се та мисао исказује. Грци се оружају, и око половине Септембра биће потпуно наоружани. Они тијем испуњавају једно своје право, које им се не може оспорити, и против којега нико не може протестовати. Но они се не могу оставити сами. Ако се турска флота не предуриједи да им изађе на пут, ако се турска војска не повуче натраг из Тесалије и Епира, Грци не ће имати, као што наш дописник примјечује, разлога да вријеђају конгрес било конференцију. Лорд Гренвила изјава задовољне италијански народ. Либерална странка, чија су мишљења недавно одушевљено поздрављена у земљи с једног краја на други, ишла је упуцк за тиме, да се савјесно изведе сва закључена берлинског уговора. Она хоће, да се правда учини и Грчкој, а то не може бити док се не сломи јогунасти отпор турске владе.

У једној ствари може се лорду Гренвилу још сада искрено честитати. Њему је пошло за руком да постигне баш оно око чега се његов претходник за луду толико мучио. Он је одржао Јевропу у сисрауму, а то је у данашњој кризи ствар од највише важности. Ми рекосмо «у кризи», јер смо убједили да је крај турском господству у Јерменији врло близу. Данашња раса турских паша може још за неко вријеме борбу водити, као што су и њихови претходници чинили. Но наскоро ће и они минути. Велики државник, који је, до душе тада још усамљен међу својим земљацима, прије четири године опазивао да је царство турско на измаку, данас је свједок и потписник својега пророчанства, јер као што је он казао једном приликом у потоњој периоди, у Мају 1877, «самртно звонце турској тиранији зазвонило је.» Јевропа биће наскоро ослобођена од једнога непрекидног врела немира, селетака и суревњивости. Турски отпор само ће убрајати турско распадање, но отпор овај већ не може бити ни озбиљан ни дуготрајан. Аустрија је показала своју добру вољу према Црној Гори тијем, што је отворила пријавиште дубровачко за предложено демонстрацију. Француска је још потпуногласно Грке још док је потоња влада италијанска била мала. За Италију зна се да је на страни хришћана. Кнез Бисмарк сувише је реалан државник него да би хтио улагати снагу Германије за једну силу која припада. На Румунију се не може подозријевати да има слабост да подржава турску власт. Но, и ако су све ове силе показале да имају заједнички интерес у овој ствари, ми се можемо поносити што имамо на челу владе првога министра и секретара за спољне послове, који су све власти окупили у једно коло. За народе, који имају један заједнички предмет на погледу, ништа није постидније него кад се препиру око ситуација а овамо су се у начелу сложили, и кад се препиру око начина а овамо им се цијел и крај измакне испод власти. Г. Гледстон и лорд Гренвил стекли су пуно повјерје наше, јер су умјели да оцувају концерат Јевропе, за који је лорд Солзбри предказивао да ће пасти, јер га он није умно остварити.

Бродови за демонстрацију.

Већ се знају не само имена него и снага и цјелокупна опрема оних бродова, које су велике силе изаслале ради демонстрације пред Уљцима. Ми ћемо овдје по странијем листовима саопштити податке о томе. Аустро-Угарска одредила је бродове «Кустоца» и «Прици» Евгенов. «Кустоца» је брод од 8000 енглеских тона (обима), дугачак 90 метара а широк 17,5, те има строј, који индицира до 5000 коња. Њеном снагом плочећ могао би превалити 14 морских миља у ури, по пошто су му котли већ стари мора се намет паре апаметно умањити. При свем том немора ипак спорје иловити него 12

миле у ури. Мјеста има за 600 тона угљевља за 100 сати најбрже возне. Посве оригиналним начином намјештени су на њему топови. Осам грдних Крупових топова, који бацају зрње од 26 центиметара у пројектору, намјештено је у два реда, један над другим, те би се «Кустоца» с тога могла назвати ливајском оклопачом. Каземати, у којима су топови смјештени, уређени су тако, да се топови могу на све стране премичати, и они обично с тога на свакој страни кут скоро од 150 ступања над хоризонтом. Оклоп је 22 центиметра дебело те штити каземате и сиче још један метар испод воде. Са штабом има на броду 570 људи.

Друга оклопача «Принц Евгени» има само 3550 тона обима. Њезин строј уравањ је на снагу до 3000 коња; брзина је броду 13.5 миле. На њему је такође осам крупних топова, ал бацају зрње само од 21 центиметра. Намјештени су у једној каземати, која је штитена оклопом, дебелом 21 центиметар. Многи вјештаци кажу, да је «принц Евгени» величаном, бранином и уредбом својом прави брод за битку. Навјесто да се страховити повди баце у једну оријашку лађу, могу се начинити три брода као «Евгени». Ако пропадне онаква елсеја, изгубљена је читава битка, а иако се, да сретан ударац може на дво бацити «Дулиа» или «Дандола», о којима се је држало, да су непобједиви. Но у «Евгени» није лако ни ударити, јербо је изванредно окретан. На њему има са штабом 380 људи. Угљевља, хране и т. д., може повести скоро за онолико времена, за колико и «Кустоца».

Колико се досад зна, Њемачка ће послати дрвену корвету «Викторију» с равним кровштем. Она обухватиће 1796 тона, има брзину од 13-9 морске миле, 1800 коња снаге, 10 топова и 230 људи.

Русија ће послати два такође дрвена брода. Фрегата «Светлана» има обим од 3202 тоне, 450 коња снаге, 18 просуканих топова, који се с приједом набијају, а рони 6 метара. Корвета «Аскелд» има обим од 2402 тоне, 360 коња снаге, 14 просуканих топова и рони такође 6 метара. Уз ове дрвене бродове иде оклопљени пароброд «Елборус» од 764 тоне, са снагом од 260 коња и два просукана топа те рони 3-5 метара.

Француска шаље три брода. Велики казематни брод «Фридрих» има оклоп дебело 220 милиметара, 8823 тоне обима, 3800 коња снаге, рони 9-1 метара те плови 13-3 морске миле у ури. У два полуторња има на њему осам топова за зрње од 27 центиметара промјера, а осам за зрње од 14 центиметара. Казематни брод «Суфрен» има 7600 тона, оклоп дебело 200 милиметара, снагу од 4181 коња, брзину од 14-1 миле а рони 8-1 метара. На њему је 6 топова за зрње од 27 центиметара, 4 за зрње од 24 и 6 за зрње од 12 центиметара. Дрвени авизо «Хирондела» има 1030 тона, 1780 коња снаге и два топа.

Инглишка шаље највеће оклопаче. Казематни брод «Александра» има оклоп, дебело 305 милиметара, псуњује 9492 тоне има снагу од 8615 коња, рони 8-1 метра, плови 15 миле у ури, има кљун те два удљичка топа од 12 палаца и десет од 10 палаца. Казематни брод «Темеларе» има оклоп, дебело 279 милиметара, обим од 8412 тона, 7700 коња снаге, брзину од 14-6 миле, два оклопљена торња, кљун, четири удљичка топа од 12 и четири од 10 палаца. Брод с торњем «Монарх» има оклоп од 190 милиметара, 8322 тоне, 7842 коња снаге, 14-9 миле брзине, 4 удљичка топа од 12, 2 од 9 и 1 од 7 палаца, и 525 људи.

Италија одредила је такође три брода. Батеријски и казематни брод «Налестро» има оклоп од 22 центиметра, 5780

тона, 3500 коња снаге, рони 8-5 метара, плови бранином од 12-2 миле, има кљун и један Армстронг-топ од 28 центиметара и четири тона исте врсте од 25-1 центиметра. Казематни брод «Венеција» има оклоп од 15 центиметара, 5700 тона, рони 7-7 метра, плови 10 миле у ури, има 4000 коња снаге и 8 Армстронгових топова од 25-1 центиметра и 1 од 22 центиметра. Оклопљени авизо «Ведета» има 790 тона, 200 коња и 4 лака топа за зрње од 7-5 центиметра.

С омладинске скупштине.

Како нам «Застава» још никако не долази у Црну Гору (јамачно из узрока које смо наговјестили у прошлом броју). То ћемо овдје по «Родољубу» саопштити текај трећег састанка омладинске скупштине, на коме је вођена специјална расправа о штату, што га је припремачки одбор саставио и скупштини поднито.

Пошто се неколико тачака претрело, предложи Паата Поповић да се цио штат у цјелости прими, а до године ће се показати је ли добро или не, па што је у њуко измијенић се. Овај предлог је усвојен. За тим се у годишњи одбор изабрани ови чланови: Јован Симеоновић Чокић, Александар Сандић, Паја Гостовић, Коста Рајић и Ђока Поповић књијар. Пошто је Ал. Сандић захвалио се на чланству, предложен је био Мита Димитријевић на његово мјесто, а када се ни он нехтеде чланства примати, изабран је био Никола Димитријевић.

У четвртог састанку, који је држан тај дан послје подне, говорио је Ј. Стајић по дуго о томе: каква је и каква треба да је ерпска књијевност. У свом подужем говору, у којем развија мисли, зашто која књијевност не ваља, шта у опште књијевност коју може унаприједити, шта би нашој могло бољу будућност дати, навађа, да је за књијевност у опште не само огледало народног живота но и покретач истог, то треба да је у њој ерпска певна изречена, да је провијава дух строге критике, да је неустрашима, издржљива, да има на оку најирече потребе народне, наглашујући, да велика површност, која нашом књијевношћу влада, долази од велике површности у цијелом друштвеном стању нашег народа и што наши писци не познају иривих потреба нашег народа, немају здравих мисли, завршује: препоручити треба књијевнике па ће и књијевност бити препоручена.

Јов. Симеоновић Чокић: Налази узрока данашњим негодима у друштвеним приликама у којима се наш народ до данас налазио, у уливу туђе културе и у нехармоничном развићу слојева нашег народа у цијелим, препоручује, да се на овом пошљедњем ради, те да се хармоничност слојева нашег народа у цијелим постигне и према псувању народних потреба да књијевност стварамо.

Мита Николитић говорио опширно о рјечима ъемачког књијевника Шефледа, да: «народ који има ваљану књијевност, није се даје забрести нити претопити», — говори о женској књијевности у опште и каква је у нас, наглашује, да књијевност мора имати цијелу а та да је тражити средство, којим ће народ унаприједити, препоручује да жива ријеч омладине књијевности претходи, завршује да књијевност треба да је тенденциозна а на «реалним основама».

Паја Бота пристаје уз М. Николитића.

Ст. Ненадовић говори против тенденциозности лијене књијевности, мисли

да би журналистика требала да даде мјеста реалним и знаштвеним књијевним производима.

М. Акимовић, говорећи о проучавању народног живота и подизању задруга слаже се с правцем који М. Николитић препоручује.

Ј. Симеоновић Чокић иште да се прво договоримо, како би се дао препорођај књијевности пропзвести, ако је у опште сада нуждан, сам пак тога је мијења, да се постепено ради и да ћевријеме само собом то извести.

Поп И. Поповић у подужем престо-душном говору иште да прије свега својим радом и живом ријечи ерпсимо народ да нае разумје, препоручује постепено развијање књијевности а од сама времена очекује повољна резултата.

Ст. Поповић важи у својој подужој бесједи побија мишљење неких предговорника да наша књијевност каква је сада ошад, навађа примјера ради књијевни покрет од 60 год. амо, говори да сваки књијевни период има своје тенденције. Побија мишљење неких предговорника да наша књијевност нема критике, доказује да је има и да је ваљана, да стоји на ступићу савремене науке. Показује на издаваче, доказујући разноликост књијевних производа, држи на пошљедку да се формалном резолуцијом неда књијевности одредити правац и жељи да се дискусија о томе заврши а што је до сад говорено, да се узме као академички дискурс.

М. Николитић иште да се гласа. Ст. Ненадовић слаже се с назорима Ст. Поповића.

Председник пита скуп како при-ма досадашњи разговор.

Скупштина изјављује да га сматра као академичку дискусију. Осим тога допешени су још и ови закључци: да академичко друштво «Зора» договорно са осталим ерпским академским друштвима подјелује својим путем и начином, да се кисти бесамртнога писника Бранка Радичевића пренесу у Срјемске Карловце;

да се ерпски народно-крквени конгрес преко професора А. Сандића, који је уједно и члан његов, — замоли, да одреди неколико стипендија за слушаоце наука економских и занатлијских;

да се тродневни рад ове скупштине изда у посебној књијжци. Посао овај повјерен је предједнику Паји Марковићу, подпредједнику Чобанићу и перовођи Шајновићу; и

да идући омладински састанак буде у Панчеву. То је у главном рад овога омладинског састанка, на који ћемо се обазрети на другом мјесту у овом листу.

Иза овога ваља да додамо још и «Изајаву» коју су подијели Срби далматински омладинској скупштини због тога, што им као држављанима цијелог српског народа није дозвољено било да учествују у сједницама и у раду скупштинском. Изјава њихова гласи овако:

«Велечасна господо и љубазна браћо! Чает нам је изручити вам искрене поздраве простором далеке но душом и срцем блиске ерпске приморске братске омладине. Младеч ерпска из кршевите Далмације шаље Вам преко нас од срца поздравље! Сама љубав, која их к вама — роду и крвој браћи својој веже — постаку их на то те нас овдје као чланове своје послаше да их на овом честитом збору заступамо. Радоснима шта више срећивима осјећаемо се гдје нам то у дво паде и тим више што мораде то да буде баш овдје у овој колијевци ерпских дичних тића, у овом расадшту ерпске интелегенције, у овом стјегниту чисте ерпске свијести! — Но та нам се радост малко помутила ка-

да чуемо да смо од саучешћа у Вашем друштву искључени, да се уди од тијела дијеле! Ми зато не можемо но на савјачки одбор жалити, што то није предвиђао и о томе друкчије предупредио.

Кад нам друкчије не може да буде, браћо, будите тако добри, допустите нам да вам од стране наше и наших земљака нешто само препоручимо, а то Вам је: склад, љубав и постојанство у раду. Без ових божанствених начела на којима се оснива општи друштвени поредак нема Вам ни замисљаја о озбиљном раду. Склад, љубав и постојанство потребити су сваком ко за напретком тежи, а нама пак и нашем народу чисто су животна снага без које се подржавање организма ни замислити неда. Браћо! склада, љубави држите се; они су нам једина јамчевина народе а с народном и наше боље и свијетлије будућности. Сложно и складно дакле ми Вам у име наше и наше браће довикујемо и жељимо вам у сто добрих часа најплодоноснији рад.»

Политички преглед.

Улцињ је данас, па осећаје још за леко вријеме мјесто, у које ће упирати очи цио политички свијет. Што је било да леко и о чему су многи сумњали да ће икад наступити, то је близу да се испуни. Морска демонстрација пред Улцињем не спада већ у царство пустићех снова, него добија кости и месо, и скоро ће да ступи у живот. Већ су све велике силе изаслале своје бродове, ево сада и Француска шаље своје, и тако ће се од недеље сви бродови, који су одређени за демонстрацију, наћи у Дубровнику. Аустрија није могла уступити странијем бродовима боксоторски заљев, како се каже, због тога што је пролаз из мора у заљев код оштре пунте врло тијесан, те се онудије не би могли провући (!) бродови. По свој прилици остаће бродови још неко вријеме у Дубровнику, док им стигну заповијести од њиховијех влада и док се установи врховна команда као и начин поступања при демонстрацији. Да ли су бродови овлашћени да и силу употребљују против Турке, то се за сад још не зна; то ће по свој прилици зависити од самога владаша порте. Ако порта на миру преда Улцињ с околином, онда бродови не ће имати никакве потребе да се служе силом; ако се пак порта усупротиви, или ако приулазу црногорске војске дође до боја и до пролијевања крви, онда ће без сумње и бродови с мора протворити у својијех топова и умјешати се у крваву расправу, која би се заподјенула у том случају између Турака и Црногорца.

Бечкој «Преси» саопштавају из Лондона, да су већ параћена упутства за морску демонстрацију, да су све силе одобриле та упутства и да је у њима наређено шта се има чинити ако би требало силу употребити. По тим упутствима флота би дужна била да употреби силу, ако би Црна Гора имала намјеру да активно поступи при окупацији Улциња. У том случају флота би с мора потпомагала Црногорце.

Како се из Цариграда јавља, тамо као да већ почињу зазирају од флоте, и то зазиру од не више Арбанаси него сами Турци, а то је са свијем природно, јер Турци немају шта да изгубе од могуће акције флоте, а Арбанаси би могли изгубити много, па за то се почињу опирати Турцима, а на име Риза-паша који их гонити да издурају у свом отпору до пошљедњег тренутка. Арбанаси пак, видећи да би им отпор био не само узалудан него и на

Листак „Гласа Црногорца“.

РАСПУСТ МУЖА И ЖЕНЕ

обичај који је постојао у Црној Гори до прогласа законика кнеза Данила (1854-те год).

Манда жена Јовице Крцунова пође у род на побожитву част¹⁾. Родбина је жељно дочека и за неколико дана угости. Све је у кући и у компилуку весело, само она замисљена и уздиха. Ушитаће је мајка на четири ока: Ма кћерце моја! како које године у ред долазиш, сваке године то више зловонија; теби јест нешто големо на срцу. Кажив твојој мајци шта ти је? Да нијеси с мужем, са свекром или са ћеврима у завађу? Хоћу да ми кажеш, мајка сам ти, од срца си ми, и мајчина ти млијек казуј шта ти је? Манда на ове ријечи цинку као присојкиња из процијени, зацени се у плач и троструке је сузе пролише па ће једвајућим гласом рећи: како што ми је моја вано? Не питај ме што ми је на срцу него што ми није. Ово је седма година монула како сам се у зенди кућу удомила за младим момком. Мене свак љуби у кући и у компилуку; мене нитијегја млијек не мањка, по при свему тому добру ја сам најнесретнија

1) На шибени-дан дође ми одива. На Шибитари љетос доведена. Горски Вијенац (стара хрдогора на побожитву част. Вуков Мјешик

друга под капом небесном. Све моје вријеме које се поудаше, имаше порога, а моја се утроба скаменила. Ако ме за то муж не корн, корба ми се сама пред очима намеће, тако да немам очвију икога погледати.

Стара јој мајка Савица почне је тјешити велели: Ма моја Манда не буди луде. Зар не знаш да све и сва у божијој руци стоји? Он кад хоће дава и узима; он куша своје створење; тешко опому који га једнако у злу и у добру не хвали. Ти си још млада капља а здрава као риба, Бог зна до кога је, јели до тебе али до мужа ти. Послаћу данас чељаде за бабу гаталцу Јовну Станићу из Глугодла која погађа као да очима гледа.

Сјутри дан ево пророчице. Рећи ће јој Савица: Хоћу моја кума да ми кажеш али је до моје кћере али до ње мужа те немају дјеце. Гаталца запита да јој до-несу лонар или ретешо, на кому стави једну издрпану рукописну књијжцу, на које виђаше се крет соломуцов, па из једне крпе извади и у дотични ред намјести вучији зуб, рен од јазавца, трипову драчу пашак од срве, јесењу стрјелцицу, и иглу солдњивачу без ушљу. Сад ће све ово мушким кључем прекретити и нешто у себи говорити на рећи: Нешто је до ње, а нешто до њезина мужа. Кћи ти је у незнању наступила на жестоко мађије или на Циново сабориште; а њезину мужу је некаква зла душа кад је на вјестаљ ку-

тао три узла на вјенчаним халинама завезала. Да сте знали па да сте ме одма прве године позвали знала бих лијека а пошто је работа застарала, нико јој до самог Бога не може помоћи.

Савица све ово каже мужу Маркиши, а ови к попу молећи га да би дошао и довно ону књијгу у којој се налазе молитве од злијех душа, или да јој поју ма-сла и држе денја. Поп развилика, и одговори да има свакојакијех молитава које би могле помоћи кад би Бог хтио: Има, настави ће поп, трећи лијек који се у певолн код нас употребљује, него кад ти поручим доћи ћеш до мене.

Сјутри дан позове поп кнеза на ручак, и по ручку све му на тајно каже и рече: добро би било да по земаљском обичају развојимо Манду од Јовице, јер је управ грехота да оваки момак и овака невеста остану бесплодни, али ко се смије усудити да једном од њихових родитеља о овому проговори?

Кнез ће му одговорити: Богме кад им предочимо шта је у ствари, ако и не пристану обојица а но хоће Крцун чвето јер види да му се кућа сконала а нема по Јовицу једника: не нагоде ли се, ми отресиемо руке на ни лука је ли ни луком вољали: ја бих да пошљемо прво за Крцуна па да му све такмо кажемо и чућемо што говори. Послаше човјека за Крцуна. Ево га. Кнез му све по танко каже шта је у ствари и увјери га да је и до

његова сина као до сваке што не могу имати порога, па ушита: Што би ти рекао Крцун? велиш ли да их распустимо или не?

Крцун заје у дубоке мисли, па ће одговорити: Поше и кнеже! видим све и знам да ми се кућа сконала. Хвала вам јер знам да ми за друго не говорите но за моје добро и као народни управитељи. Али ја бих, ако ви пристајете да за једну годину, Манду од Јовице не раздвајамо него да је завјетујемо светим врачевима Кузману и Дамјану, па да је с приносима шаљем код наша три свеца: у Острог к светоме Василију, у Ждробанк к светоме Арсенију и у Пипере светому Стефану, па испод петрахила Владике Петра (првог) на Цетиње. Послје свега овога ако ми свака не затрудне, онда ево вас а ево мене радимо с помоћу Јовичине тазбине оно на што нас љута невоља а не објест нагои. Истину ћу вам рећи: до гроба би ме срце бољело разметнути пријатељство са онаким оглашеним браством као што је Маркишиново, али боље је и рањен за вријеме но мртан за заада.

На ове озбиљне Крцунове ријечи пристадохе и поп и кнез. Крцун је, с пуна-ним ушањем на Бога, шаљао своју снају са женом кроз сва три манастира па и на Цетиње к владци, и завјетовао светим врачевима. Осим овога шаљао је по многим облажљивим црквама, држао јој мјесто и појао денја. Све је четверо поста као

гдну штету материјалну, почињу малак- савати и хладњети према Турцима.

У горњем дому пилешкога парла- мента питао је лорд Станлија, да ли вла- да има што да саопшти кући о даљем то- ку у развиту источнога питања?

Нему је одговорио лорд Гренвил, како је прије три недеље саопштио кући, које су кораке велике силе предузеле, да би убрзале исправку грчких граница, међународна питања и реформе у Јеропи и Азији, да би се спријечила катастрофа, која пријети опасошћу не само Турској него и цијелој Јеропи. На постављено питање има да одговори слиједише: «Што се тиче црногорског питања, порта је на дотичну колективну ноту великих сила дала усмен и писмен одговор, но ови се међу собом не слажу, нити је са свим јасно који им је прави садржај. Силе се сада договарају о томе што ће порти на то одржати. Међу тим све су силе изаслале одмјерен број својих бродова у Дубровник, гдје је Аустрија тамошњу луку отворила бродовима. Адмирал, који ће заповједати пилешким одјељем флоте, већ је добио своја упуштања, која су и осталијем силама саопштена. Преписка дипломатска, која је вођена о црногорском питању, предаће се кући још прије закључка ове сесије; но инструкције, које су издале адмиралу, не могу се у овај мах кући саопштити, из сасвијем којљивих разлога. — Прије три недеље рекао сам, да ће се велике силе јамачно споразумјети у томе, шта се има одговорити порти на потоњи одговор њен у грчком питању. То је сада већ постигнуто и одговор је предат порти. У одговору се одбија тражба порти, да се поново поведу преговори о граници, него се изјављује готовост великих сила, да се узму у обзир сви приједложени портни, који се односе на начин како ће турске власти Грчкој предати досуђено земљиште. Дотична нота поднесена је кући. — И у јерменском питању постигнуто је потпуно споразумљење, и очекује се сада да се порти неодложно преда нота, којом се траже побољшице у Јерменској. И ова нота предаће се тада кући. — Послови међународне комисије, која ради у Цариграду, свршени су на задовољавајући начин. Велике силе једногласно су усвојиле законски пацр за спровођење реформа у јерменској Турској. Дотична рађања биће предана кући још ово вече.»

Аустро-угарски цар пошао је на пут у Галицију и Буковину, да походи тамошње крајеве своје царевине и да се види с тамошњим народима. Ово су разни листови узели за повод свакојакијем комбинацијама, које овдје није вриједио биљежити. Али је вриједио забиљежити до којег је степена занјела глушот или фанатична мржња Руса пештански «Лојд» лист који иначе има свега с аустро-угарским министарством снољних послова. Тај лист јасно и гласно каже, да аустро-угарски цар зато путује у Галицију, да би сиремио нову буњу пољску против Русије! Да ово није сувише глупо, могло би се још нешто и пријетити на тако ужасну безастоније и апсурдност, нарочито кад се то чпта у једном листу, који сваки час наглашава конзерватизам у Јеропи као једино спасовисно начело. Бри- селски «Нор» најбоље карактеристиче пут цара аустријског, кад га означава просто као наставак и допуну пута цара у Чешку и Моравску. За усрјех Тафелове поли- тике нужно је, да се углед начела дина- стичког постепено утврди у свјема дијело- вима монархије, и да владалац, као нај-

петке и срједије тачно испостила а сувише све годишње повећане јединочиња. Поста- ла је у очи огњене Марије, свете Петке, свете Варваре, и свете Мандалине.

Прође нешто више од године дана Магда заостаје на њевојком на матером. Добро се у народу рекло и поријече: Док- клен се пребегла Бог, да му је за славу и милост, на грешника не смилује, не мо- гу ни сви свети помоћи. Магда сад изгу- би све наде. Паде у очајање. Смрт би о- бјеручке загрлила али је за ну небо за- творено а зсмља је живу у своја ведрна не хоће. Уседу пико жив не зна оно што анаду поп, кнез и Крцун. Кад зубла до поката догори а виле до очвију примакну, није чекава, дакле о послу: «што има би- ти јесена нека буде вечерас.»

Ајде кнеже, рећи ће поп, до Марки- ше Јовашева, и реци му да у прву не- дљу с браћевницима дође пред цркву, а ја одох до Крцуна Андрина да и он исто са својим браћством дође. Побоше и свр- шаше. Ево их обојице са дотичним поро- дцама.

Пошли латурђије посједају испод при- цратне црквине. Свак мучи и сдуша. Рећи ће поп: Збори кнеже, твоја је бола и ста- рина. А кнез њему: Ти си поп и законик, старина је божија но кнежева.

Пош. Ви се два браства усрјате- љисте по закону божијему и хадузу зе- малском. Јовица Крцун вјенча Манду Маркише Јовашева. Љубисте се као крх

виши представник идеје помирљивости ко- јој министарство црслајанско хоће да за- добије побједу, пружи свјема народима царевине прилику, да му изјаве своја о- сјећања предастоје. То је прави значај овога пута. Резултати политике, коју је водио Рехберг у години 1863, нијесу били такви да би могла охрабрити кабинет беч- ки да започне исту игру с пољском ре- волуцијом, и извјесно нема ниједнога оз- билног човјека у Аустрији коме би пало на памет да пође трагом политике коју препоручује пештански «Лојд.»

У једном њемачком мјесту имали су се овјех дана састати кнез Бисмарко и аустро-угарски министар снољних послова барон Хајмерле. Бечки листови већ не пропуштају овим поводом огласити ције- ло свијету, да му ваља дрхтати од ово- га састанка, јер то је пови печак на савез њемачко-аустријско-угарски, а пред овјех морају да падају ничице све власти на свијету, и што тај савез углави то је све- то писмо. «Пресв» јављају из Берлина, да се свај састанак има сматрати као пошље- дица састанка цара њемачког и аустриј- ског у Ишлу. На овом састанку углавине се држаће њемачки и Аустро-Угарске према новијем догађајима на истоку, а на- рочито одређиће се према томе позиција румунск. кнежевине наспрам савеза ау- стро-њемачког као и наспрам могуће ак- ције аустријске у даљем развиту догађа- ја на истоку. У том погледу, како «Пре- св» јављају, проноси се у берлинским ди- пломатским круговима мишљење, да ће Аустро-Угарска у случају том, ако би но- ви ратни догађаји на истоку наступили, навалити да се потпуно зведе 25 чланак берлинскога уговора, и на основу тога да ће Аустро-Угарска појести цио новона- зарски санџак до Митровице.

Кад смо већ код састанка, ваља при- биљежити, како се по новинама проноси вијести, како ће се паскоро састати још и други неки људи, који овет нијесу баш мачији кашаљ, а то су: Гамбета, Гледстон и Горчаков. За ово тројицу каже се, да ће се састати у Ници.

Влада српска обнародовала је у званичним новинама ову објаву за концесси- онисање српске железнице Биоград-Наш- Враћа са огранком Наш-Пирот:

Влада српска намјерава, да грађење и експлоатацију српске железнице преда једном друштву, путем концесије.

Главна пруга, Биоград-Наш-Враћа, полазећи од Биограда, иде долином ријеке Топчидера, Јасенице и Мораве и пре- лази преко или поред ових вароши и ва- рошица: Паланке, Јагодине, Љуприје, Па- раћина, Сталаћа, Алексинца, Ниша, Ле- ковца и Врање; а огранак Наш-Пирот иде долином ријеке Нишаве поред Пирота до границе српско-бугарске.

Дужина главне пруге, Биоград-Наш- Враћа, износи 362-650 километра, а огран- ак Наш-Пирот 91-720 километра.

Главна пруга, Биоград-Наш-Враћа, треба да се сагради и саобраћају преда, до 3/15 Јуна 1883 године, а огранак Наш- Пирот, почеће се градити онда, кад се свега ове пруге уговори са бугарском кнежевином. Ближи услови могу се сва- ког дана видјети у министарству грађе- вина.

У слијед тога позивају се конкурен- ти, који желе да се приме грађења и ек- сплоатације поменути железнице, да до 1. Октобра закључно ове године до 5 сати послје подне поднесу министарству гра- ђевина своје понуде, које ће се одмах сле- дећег дана комисионо отвари.

и вино, а миловање као рођена браћа, на ко би ваше пријатељство разматрају, боље би му било да се бади каменом на цркву или да премрени петак али срједију. Мома се жене а њевојке удавају да од свога срца порога имају, да тако божију заповијед испуне «рађајте се и умножа- вајте», а свето јеванђеље вели: дрво које се не пледи сијече се и на ватру налаже. На Јовицу и на Манду ово јеванђељско слово паде, то се зна, по божијој вољи а не по њиховој. До кога је од њих двоје, то ми не можемо докучити, али знамо кад се у свакој невољи распуштају муж од жене, да је послје имао муж с другом женом дјече, а невјеста с другим мужем. Позвали смо вас ја и кнез да се брацки о вашем заједничком добру поразговоримо. Ево нас а ево вас ако је могуће да у злу дјелу потражимо. И најлакше шљеме на два рамена претешко је, а најтеже под много рамена лагахо је јер сложна бра- ћа и у петак меса једу. Ја и кнез набо- смо за добро да распустимо Јовицу од Манде, но ми без вас не можемо а с ва- ма заједно можемо, него казујте приста- јете ли или не. Не пристајете ли, ни што зборили ни што створили. . . . Свак у- мукну и замислио се.

Кнез. Збори Маркиша . . . говори Крцуне . . .

Маркиша. Моја није да први гово- рим него кнез Крцун збори, у његовој је руци дељи крај.

У понуда треба да се јасно и тачно означа:

1. Име концесионара или друштва, ко- је жели предузети грађење и експлоата- цију српске железнице.

2. Количина основног капитала за грађење и потпуно спрему железнице пре- ма постављеним условима.

3. Финансијска операција, којом се мисли реализовати тај капитал.

4. Обвезе које би српска влада има- ла да прими у том предузећу.

При поднашању понуда, конкуренти имају да положе у име кауције 500.000 франака у звечћем новцу или сигурним папирима (papers de valeur), којих ће се вриједност рачунати по курсу на беч- кој, париској, и лондонској берзи.

Ова кауција полагаће се државној благајни у министарству финансије или код српског посланства у Бечу или Па- ризу, а увјерење о томе предаће се уз понуду министарству грађевина. Положе- на кауција служи као залога, да ће кон- куренти испунити све обвезе, означене у својим понудама, које за њих почињу те- ћи од дана, кад понуде предаду министар- ству грађевина с тим да одустајање од понуде повлачи за собом губитак кауције.

Овим конкурентима, којих се понуде не приме, вратиће се кауција послје 15 дана, рачунајући од дана кад се понуде отворе.

Преставници друштва, који понуде поднесу, треба да приложе друштвено пу- номоћје, састављено и потврђено по про- писима земаљских закона и одостојерено од српског посланства у Бечу, Паризу или Петрограду.

Конкурентима се још сад саопштава, да ће кнежевско-српска влада на основу постојећег закона експроприсати земљи- ще, потребно за железницу. Покрај тога све додате студије и подаци, који су за грађење железнице прибављени, став- љају се конкурентима на расположење.

За дио пруге од Биограда до старе српске границе израђен је детаљни про- јект, а за остали дио пруге од старе срп- ске границе преко Ниша и Лековца до Врање, и од Ниша преко Пирота до срп- ско-бугарске границе израђен је само ге- нерални пројект.

На посљетку условљава се још и то, да кнежевско-српска влада задржава се- би право, да оцијени и ријеши, хоће ли моћи, и коју понуду примити.

Домаће вијести.

Цетиње, 29. Августа.

— У срједу по по дне стигао је на Цетиње г. барон Монгаскон, новонаименовани францоски отпра- вник ослова на двору његовог Висо- чанства Књаза. У петак на по дне би- ло је у свијетлом двору, по постоје- ћем церемонијалу, званично представ- љење, гдје је г. барон Монгаскон пре- дао своју кредитиву Њ. В. Књазу. А- ђутант Њ. Височанства г. Блажо Пет- ровић пошао је са два књажевска тје- лохранитеља у стин г. барона Мон- гаскона и допратио га у двор, пред- којим га је чета тјелохранитеља уна- рађена дочекала и поздравила. У ве- ликом салону Њ. В. Књаз, окружен својим достојанственицима, дочекао је и примио г. барона Монгаскона.

Г. барон Монгаскон предно је Њ.

Крцун. Твоја је кћи непростена и вјенчана за мога сина; ако је моја снаха, твоја је кћи. Зло нам је и добро заједно. Од добра нико бјежао није, а злу се у невољи вагда тражило лијека.

Маркиша. Што ћемо замотоват и дуљит сватоске лакрдије, но видимо да су дошла кола к бријегу, мој пријатељу! Рад бих твојој кући добра в срећу као и сво- јој. Божија воља не хће нашој ћеди пок- лонити што је поклонити мени и теби. Ли- јепо знаш што бих имао рећи, али жао ми је да из мојих уста прво истече оно што и ја и ти желимо, а волији бих не само кћер но и моју главу изгубити, не- го се теби и твоју браћу озразити. . . .

Крцун. На ти руку, и уз њу твр- ду и чисту но сто пута божију вјеру, да ћемо остати по дана: као и до данае оно што смо били.

Маркиша. Кад је тако, ано знади да ја на расулет црстајем.

Крцун. И ја! и Боже помози југрос и вагда!

Кнез. Ајде Крцуне и ти Маркиша доведите међу нама Јовицу и Манду.

Одоше и доведоше их.

Крцун диже сину оружје иза паса па ће му рећи: оташи нас и држи један крај у лијевој руци а ти Маркиша реца

В. Књазу своју кредитиву овјех го- вором:

„Ваше Височанство!

Част ми је предати Вам писмо Пре- сједника Републике францоске, који ме акредитује код Вашег Височанства у свој- ству отпраивника послова Францоске.

Г. Сенкантен казивао ми је о сталном благовољењу које је нашао код Књаза Пр- ногорског; ја молим да се мени иста на- клоност удијели, како би ми се олакшала мисија, која ми је повјерена.

Од уговора берлинског призната је независност Црне Горе по свој Јеропи. Има већ дуже времена како је та неза- висност драга Францоској, и то зна од пр- ве своје младости просвјетљени Суверен, који мудро влада храбрим народом црно- горским.

Ваше Височанство може свагда ра- чунати на симпатије моје владе; мени је наложио Пресједник Републике францос- ке да Вас о томе увјерим.»

На то је његово Височанство Књаз одговорио:

«Примам са живим задовољством а- кредитивна писма, којим је г. пресједник Републике францоске Вас акредитовао код мене у својству отпраивника послова Фран- цоске.»

Ја сам срећан чујући којим је ријеч- ма г. Сенкантен, Ваш претходник, изволио изразити се о односима, у којима смо стојали за вријеме његове мисије у Црној Гори, и ја Вас молим, да будете увјерени, Господине отпраивиче послова, да ја и моја влада не ћемо пренебрегнути ништа да Вам олакшамо извршење Ваше мисије и да задобијемо све више и више потпу- ру и симпатије, које је Францоска свагда давала и указивала мојој земљи и којима сам ја почео уважавати вриједност још од моје младости.

Увјерења, која сте Ви овлашћени да ми дате од стране г. Пресједника Репуб- лике францоске, имају за мене највишу цијену и ја их примам с радошћу, јер су она за мене залога да могу рачунати у будућности на благонаклоњена распо- ложења владе републике францоске.»

Иза овога Њ. В. Књаз се за не- колико врло љубазно разговарао са г. бароном Монгасконом и преставио му присутни господи, а по томе био је г. барон Монгаскон испраћен у свој стам кетијем начином, као што је био допраћен.

У вече био је у двору велики о- бед у част г. барону Монгаскону.

— У суботу прошлу даван је у оvd. св. обитељи царстоје за покој душе блаженопочивше царце руске, којом је приликом при опјелу чиновјествовао ви- сокпроесвештени митрополит Иларион су више свештеника, а присуствовала су Њи- хова Височанства Књаз и Књагиња, црно- горски државни савјетници у министру, царско-руски министар-резидент г. Јонин са својим секретаром г. Шнајером, чла- нови великог суда црногорског, остали виши и нижи чиновници црногорски и ве- лик број народа побожног.

— Прошле недеље стигли су на Це- тиње заповједници с бродова руских, ко- ји се налазе у Дубровнику и који су од- ређени за морску демонстрацију, и то: контраадмирал Кремер, граф Литке за- повједник «Свјетлане» и ађутант Њ. В. великог кнеза Константина Николајевича генерала-адмирала руске флоте, и капе- тан флага Јергашов. По што су један дан овдје пребавили, вратили су се на- траг у Дубровник.

— У прошли понедјељак стигао је на Цетиње бивши отпраивник послова г.

твојој кћери да привати за други крај, а ја ћу пресећи Јовициним ножем.

Пошто тако учинише, шљаше Крцун да пас пресјече, а у то завика поп: стан Крцуне! Упшта обојицу пош: јесте ли и ви као сви ми а довољни да се распусти- те? — «Кад сте сви ви, то се зна да је- смо и ми» одговорише. — Сад свијци Кр- цуне, у добри час по једнога и по друго! Расулет је свршен.

Пош. Вјенчање је сад међу вама за увјек прекринуто. Ви од данас постајете прави брат и сестра. Ти се Јовица жени за коју хоћеш, а ти Магда удаја за ким хоћеш. Чуј ме Јовица! кад те Бог обсе- сли с првим ћететом позваћеш Маркишу за кума, а ти Магда Крцуна, нека се ме- љу вама обнови кумство мјесто прија- тељства.

Јовица се ожени, а Магда удаде и до годину по дана у Јовице се нађе кћи а у Манде сину. Једни другозе кумоваше, и задовољни и тамо и амо, оба браства у правој љубави живјеше 1).

В. В.

1). Приповиједали су ми, кад сам на Цети- њу живио (1852—1855) да се расулет на много различитих начина остварио, али сам ја ово ис- твоје које је, може се рећи, најобичније, т. ј. из договора браства младожење и љавца.

